

WOJEWODA MAZOWIECKI

Warszawa, 23 października 2024 r.

WRPS-VI.431.2.34.2024.XX

Pan

XXXX XXXXXXXXXXXXX

Kierownik Gminnego Ośrodka

Pomocy Społecznej w Gzach

06-126 Gzy 8

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy o wojewodzie i administracji rządowej w województwie¹ w związku z art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy o kontroli w administracji rządowej², oraz zgodnie z Planem Kontroli Zewnętrznych Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie na rok 2024, kontrolerzy: xxxx xxxxxxxxxxx – starszy inspektor wojewódzki, pełniący funkcję przewodniczącej zespołu kontrolującego oraz xxxxxx xxxxxxxxxxxxxxxx – starszy administrator, posiadające upoważnienia Wojewody Mazowieckiego, przeprowadzili w dniach od 26 sierpnia do 9 września 2024 r. kontrolę problemową w trybie zwykłym w kierowanym przez Pana Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Gzach³.

Przedmiot kontroli obejmował organizację i realizację zadań wynikających z ustawy z 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów⁴, zwanej dalej ustawą, w zakresie przyznawania świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

Kontrolą objęto okres od 1 lipca 2022 r. do dnia rozpoczęcia kontroli, tj. do 26 sierpnia 2024 r. Kontrolę odnotowano w książce kontroli pod pozycją 2/2024, określając zakres i termin jej przeprowadzenia.

Niniejszym przekazuję Panu wystąpienie pokontrolne.

¹ Ustawa z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2023 r. poz. 190).

² Ustawa z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2020 r. poz. 224).

³ Dalej Organ, Ośrodek, jednostka kontrolowana.

⁴ Ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2023 r. poz. 1993) – dalej ustawa.

Za okres objęty kontrolą Wojewoda Mazowiecki pozytywnie ocenił działania Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Gzach podjęte w zakresie sposobu organizacji zadania, natomiast pozytywnie pomimo nieprawidłowości w zakresie przyznawania świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

I. Organizacja zadania

Kierownikiem Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Gzach jest Pan xxxx xxxxxxxxx zatrudniony na tym stanowisku od 30 stycznia 2017 r. na podstawie umowy o pracę zawartej na czas nieokreślony w pełnym wymiarze czasu pracy. Obsługę finansowo-księgową Ośrodka od 1 stycznia 2017 r. zapewnia Urząd Gminy w Gzach na podstawie Uchwały Rady Gminy Gzy podjętej 30 listopada 2016 r.⁵

Szczegółową strukturę organizacyjną Ośrodka, zasady funkcjonowania oraz zakres zadań, uprawnień i obowiązków pracowników określa regulamin organizacyjny, wprowadzony Pana Zarządzeniem Nr 3/2024 z dnia 6 lutego 2024 r. Zgodnie z § 3 regulaminu Ośrodek realizuje zadania własne i zlecone gminie, w tym m.in. dotyczące pomocy osobom uprawnionym do alimentów. W strukturze organizacyjnej w § 4 regulaminu wyodrębniono stanowisko „Inspektora do spraw świadczeń rodzinnych, wychowawczych i funduszu alimentacyjnego”. Zadania tego stanowiska określono w § 12 regulaminu. Przed wprowadzeniem w życie ww. regulaminu Ośrodek w okresie kontrolowanym funkcjonował w oparciu o regulamin organizacyjny, wprowadzony Pana Zarządzeniem Nr x/xxxx z dnia 21 grudnia 2017 r., w którym również wyodrębniono stanowisko „Inspektora do spraw świadczeń rodzinnych, wychowawczych i funduszu alimentacyjnego” oraz określono jego zadania. Realizacja kontrolowanych zadań – w myśl regulaminu – należy do zakresu działania ww. stanowiska, które praktycznie nie funkcjonuje w Ośrodku, ponieważ jednostka kontrolowana nie zatrudnia pracownika do realizacji świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego. Z przedstawionej informacji⁶ wynika, że Kierownik Ośrodka nie wystąpił z pisemnym wnioskiem do Wójta Gminy Gzy o zatrudnienie pracownika do realizacji świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego. Wobec powyższego struktura organizacyjna jednostki kontrolowanej określona w regulaminie organizacyjnym nie odpowiada stanowi faktycznemu.

---

⁵ Uchwała Nr xx/xxxx/xxxx Rady Gminy Gzy z dnia 30 listopada 2016 r. w sprawie organizacji wspólnej obsługi finansowo-księgowej, administracyjnej i organizacyjnej dla jednostek Gminy Gzy.

⁶ Informacja w sprawie zatrudnienia pracownika z dnia 28 sierpnia 2024 r.

Ustawowe zadania realizuje Pan jednoosobowo na podstawie imiennego upoważnienia⁷ wydanego przez Wójta Gminy Gzy do prowadzenia postępowania oraz wydawania decyzji w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Ww. upoważnienie wydane zostało w sposób prawidłowy, na podstawie art. 12 ust. 2 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

II.   Prawidłowość ustalania uprawnień do świadczenia z funduszu alimentacyjnego

W sporządzonym na potrzeby kontroli zestawieniu dotyczącym liczby złożonych wniosków i wydanych decyzji w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego wykazano, że w okresie świadczeniowym 2022/2023 do Ośrodka wpłynęło 9 wniosków. Wydano 9 decyzji przyznających prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego, w tym 2 decyzje przyznające prawo do świadczeń z zastosowaniem mechanizmu „złotówka za złotówkę” oraz 2 decyzje uchylające prawo do świadczeń. W kolejnym okresie świadczeniowym 2023/2024 do dnia kontroli do Ośrodka wpłynęło 5 wniosków. Wydano 5 decyzji przyznających świadczenie oraz 1 decyzję uchylającą prawo do świadczeń. Żadnego wniosku nie pozostawiono bez rozpatrzenia.

Kontroli poddano wszystkie postępowania 14 (100%) zakończone wydaniem decyzji ostatecznych z okresu podlegającego kontroli.⁸ W postępowaniach tych wydano łącznie 17 decyzji, w tym 12 decyzji przyznających świadczenie z funduszu alimentacyjnego, 2 decyzje przyznające świadczenie z zastosowaniem mechanizmu „złotówka za złotówkę” oraz 3 decyzje uchylające prawo do świadczeń. W ww. okresie nie wydano decyzji o ustaleniu i zwrocie nienależnie pobranych świadczeń. Nie odnotowano spraw, w których należało odmówić prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Nie wystąpiły przypadki zmiany wysokości przyznanych świadczeń w związku ze zmianą wysokości zasądzonych alimentów, stosownie do treści art. 29 ustawy. Nie odnotowano również przypadku umieszczenia osoby uprawnionej w instytucji zapewniającej całodobowe utrzymanie ani osoby uprawnionej, która zawarła związek małżeński.

⁷ Upoważnienie Wójta Gminy Gzy z dnia xx xxxxx xxxxx r.

⁸ Decyzje administracyjne numer: xxxxxxxxxxx z dnia xxxxxxxx r., xxxxxxx z dnia xxxxxxx r., xxxxxxx z dnia xxxxxxx r., xxxxxxx z dnia xxxxxxx r., xxxxxxx z dnia xxxxxxx r., xxxxxxx z dnia xxxxxxx r., xxxxxxx z dnia xxxxxxx r., xxxxxxx z dnia xxxxxxx r., xxxxxxx z dnia xxxxxxx r., xxxxxxx z dnia xxxxxxx r., xxxxxxx z dnia xxxxxxx r., xxxxxxx z dnia xxxxxxx r., xxxxxxx z dnia xxxxxxx r., xxxxxxx z dnia xxxxxxx r., xxxxxxx z dnia xxxxxxx r., xxxxxxx z dnia xxxxxxx r., xxxxxxx z dnia xxxxxxx r., xxxxxxx z dnia xxxxxxx r., xxxxxxx z dnia xxxxxxx r.

Ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz ich wypłata następowała odpowiednio na wniosek osoby uprawnionej lub jej przedstawiciela ustawowego (rodzica osoby uprawnionej), o czym stanowi art. 15 ust. 1 ustawy. W 2 sprawach⁹ wniosek o ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego złożyła osoba uprawniona, w pozostałych 12¹⁰ przedstawiciel ustawowy osoby uprawnionej. Wnioski składane były w formie papierowej, opatrzone pieczęcią z datą wpływu i kolejnym numerem z rejestru. Wnioski na nowy okres świadczeniowy przyjęto w terminach określonych w art. 20 ust. 3-7 ustawy. 7 wniosków było kompletnie i prawidłowo wypełnionych, zawierały one dane określone w art. 15 ust. 3 pkt 1 i 2 ustawy. Zawarte w nich oświadczenia i pouczenia były podpisane przez osoby uprawnione do świadczeń lub ich przedstawicieli ustawowych. Natomiast pozostałe 7¹¹, co stanowi 50% badanych wniosków, wypełniono nieprawidłowo. W jednym z nich w części dotyczącej dochodów członków rodziny nie zaznaczono, że osiągnięto dochody niepodlegające opodatkowaniu podatkiem dochodowym od osób fizycznych, tj. stypendium socjalne. W 6 wnioskach nie wskazano prawidłowo pokrewieństwa osób wchodzących w skład rodziny, zamiast wskazać je względem osoby uprawnionej wskazano je względem wnioskodawcy. W jednym wniosku do składu rodziny oraz do dochodu rodziny zaliczono rodzica osoby uprawnionej, który był zobowiązany tytułem wykonawczym zatwierdzonym przez sąd do alimentów na jej rzecz. W 2 wnioskach przedstawiciel ustawowy (rodzic) nie podpisał oświadczenia o przekazaniu organowi egzekucyjnemu wszelkich znanych mu informacji niezbędnych do prowadzenia postępowania egzekucyjnego przeciwko dłużnikowi, o czym stanowi art. 15 ust. 3 pkt 2 ustawy. 2 wnioski nie zawierały adresu organu właściwego wierzyciela realizującego świadczenia z funduszu alimentacyjnego. W 3 wnioskach nie wpisano rodzaju szkoły, do której uczęszczają dzieci. W 1 wniosku wpisano nieprawidłowy numer PESEL osoby uprawnionej (strona 6 wniosku).

---

⁹ Wnioski o ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego numer: xxxxxxxxxxxx z dnia xxxxxxxx r., xxxxxxxxxxxx z dnia xxxxxxxx r.

¹⁰ Wnioski o ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego numer: xxxxxxxxxxxx z dnia xxxxxxxx r., xxxxxxxxxxxx z dnia xxxxxxxx r., xxxxxxxxxxxx z dnia xxxxxxxx r., xxxxxxxxxxxx z dnia xxxxxxxx r., xxxxxxxxxxxx z dnia xxxxxxxx r., xxxxxxxxxxxx z dnia xxxxxxxx r., xxxxxxxxxxxx z dnia xxxxxxxx r., xxxxxxxxxxxx z dnia xxxxxxxx r., xxxxxxxxxxxx z dnia xxxxxxxx r., xxxxxxxxxxxx z dnia xxxxxxxx r., xxxxxxxxxxxx z dnia xxxxxxxx r., xxxxxxxxxxxx z dnia xxxxxxxx r.

¹¹ Wnioski o ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego: xxxxxxxx z dnia xxxxxxxx r., xxxxxxxx z dnia xxxxxxxx r., xxxxxxxxxxxx z dnia xxxxxxxx r., xxxxxxxxxxxx z dnia xxxxxxxx r., xxxxxxxx z dnia xxxxxxxx r., xxxxxxxxxxxx z dnia xxxxxxxx r., xxxxxxxxxxxx z dnia xxxxxxxx r., xxxxxxxxxxxx z dnia xxxxxxxx r., xxxxxxxxxxxx z dnia xxxxxxxx r., xxxxxxxxxxxx z dnia xxxxxxxx r.

Do 2 wniosków¹² nie dołączono oświadczenia stanowiącego załącznik ZFA-03 do wniosku o osiągnięciu dochodu niepodlegającego opodatkowaniu podatkiem dochodowym od osób fizycznych – członkowie rodziny uzyskali stypendium socjalne.

Do wszystkich wniosków nie dołączono oświadczeń wnioskodawców o miejscu zamieszkania, wieku, zatrudnieniu i sytuacji ekonomicznej osób zobowiązanych względem osoby uprawnionej do alimentacji, stosownie do treści art. 15 ust. 3 pkt 3 ustawy. W ww. przypadkach zgodnie z § 8 ust. 1 i 2 rozporządzenia wykonawczego do ustawy (dotyczy wniosków złożonych do 13 lipca 2023 r.) oraz zgodnie z § 7 ust. 1 i 2 nowego rozporządzenia wykonawczego do ustawy (dotyczy wniosków złożonych po 13 lipca 2023 r.) należało pisemnie wezwać wnioskodawców do poprawienia wniosków oraz do uzupełnienia brakujących dokumentów pod rygorem pozostawienia wniosków bez rozpatrzenia, czego jednostka kontrolowana nie uczyniła.

Wnioskodawcy załączali do wniosków odpowiednio do sprawy inne dokumenty, stanowiące podstawę ustalenia prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego, o których mowa w art. 15 ust. 4 ustawy, w tym: oświadczenia dokumentujące wysokość innych dochodów niż dochody podlegające opodatkowaniu podatkiem dochodowym od osób fizycznych (stypendia socjalne, dochody uzyskane z gospodarstwa rolnego), zaświadczenia organu prowadzącego postępowanie egzekucyjne albo oświadczenia stwierdzające bezskuteczność egzekucji, odpisy podlegających wykonaniu orzeczeń sądu zasadzającego alimenty lub postanowienia sądu o zabezpieczeniu powództwa o alimenty, oświadczenia o uczęszczaniu osoby uprawnionej do szkoły.

Podstawą obliczenia dochodu członków rodziny wnioskodawców w przypadku wniosków złożonych w okresie świadczeniowym 2022/2023 były dane dotyczące dochodów osiągniętych w roku 2021, natomiast w przypadku wniosków złożonych w okresie świadczeniowym 2023/2024 do obliczeń przyjęto dochody osiągnięte w roku 2022. We wszystkich sprawach jednostka kontrolowana pozyskiwała informacje o dochodach wnioskodawców i ich członków rodzin za pomocą Systemu Informatycznego Ministerstwa Finansów.

W 3 sprawach¹³, spośród 14 badanych, co stanowi około 21% spraw, niewłaściwie wyliczono dochody rodzin. W jednej sprawie dochód w przeliczeniu na osobę w rodzinie zaniżono o 117,92 zł, ponieważ nie uwzględniono przychodów ze stosunku pracy uzyskanych

---

¹² Wnioski o ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego: xxxxxxxxxxx z dnia xxxxxxxx r., xxxxxxxxxxx z dnia xxxxxxxx r.

¹³ Wnioski o ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego numer: xxxxxxxxxxx z dnia xxxxxxxx r., xxxxxxxxxxx z dnia xxxxxxxx r., xxxxxxxxxxx z dnia xxxxxxxx r., xxxxxxxxxxx z dnia xxxxxxxx r.

od 1 września w roku bazowym 2022 przez członka rodziny wnioskodawcy. W kolejnej sprawie wnioskodawczyni posiadała w roku bazowym 2022 gospodarstwo rolne. Przy ustalaniu dochodu rodziny należało uwzględnić dochód uzyskany z 1 ha przeliczeniowego w gospodarstwie rolnym w roku 2022, który wynosił 5 549 zł¹⁴, a nie z roku 2021, który wyniósł 3 288 zł¹⁵. W sprawie tej należało uwzględnić jeszcze przychód wolny od podatku dochodowego, o którym mowa w art. 3 pkt 1 lit. c tiret 35 ustawy o świadczeniach rodzinnych¹⁶, a który uzyskał mąż wnioskodawczyni (rodzic) w roku bazowym 2022, sprawując władzę rodzicielską w stosunku do co najmniej czworga dzieci. Ilekroć w ustawie o pomocy osobom uprawnionym do alimentów jest mowa o dochodzie rodziny – oznacza to dochód rodziny, w rozumieniu ustawy o świadczeniach rodzinnych. W ostatniej sprawie dochód w przeliczeniu na osobę w rodzinie zaniżono o 48,14 zł, ponieważ do dochodu rodzinnych doliczono dochód rodzica (ojca) osoby uprawnionej zobowiązanego tytułem wykonawczym pochodzącym lub zatwierdzonym przez sąd do alimentów na jej rzecz. We wszystkich ww. sprawach nieprawidłowo ustalony dochód w przeliczeniu na osobę w rodzinie nie miał wpływu na ustalenie prawa do świadczeń.

We wszystkich przypadkach organ wywiązywał się z obowiązku pozyskiwania lub weryfikacji danych z systemów teleinformatycznych PESEL, CBB, ePodatki, ZUS, NFZ, MEN, EKSMoON, CEIDG oraz Rynku Pracy – w zależności od sprawy. W 9 sprawach¹⁷, w których zostało przyznane prawo do świadczeń, w terminie pozyskano tylko weryfikacje dotyczące sytuacji dochodowej. Natomiast pozostałe weryfikacje z systemów teleinformatycznych w ww. sprawach, Organ pozyskał po wydaniu rozstrzygnięcia, co było działaniem nieprawidłowym, niezgodnym z art. 15a ust. 1 ustawy.

Prawo do świadczeń przyznawano osobom uprawnionym do alimentów na podstawie tytułu wykonawczego, jeżeli egzekucja okazała się bezskuteczna. Kwoty świadczeń przyznawano w wysokości bieżąco ustalonych alimentów, jednakże nie wyższej niż 500 zł na dziecko do ukończenia przez nie 18 lat lub starsze – do ukończenia 25 lat, jeżeli uczyło się w szkole lub w szkole wyższej. Prawo do świadczeń ustalano począwszy od miesiąca, w którym

---

¹⁴ Obwieszczenie Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego z dnia 21 września 2023 r. w sprawie wysokości przeciętnego dochodu z pracy w indywidualnych gospodarstwach rolnych z 1 ha przeliczeniowego w 2022 r.

¹⁵ Obwieszczenie Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego z dnia 22 września 2022 r. w sprawie wysokości przeciętnego dochodu z pracy w indywidualnych gospodarstwach rolnych z 1 ha przeliczeniowego w 2021 r.

¹⁶ Ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 323).

¹⁷ Decyzje administracyjne numer: xxxxxxxxxxx z dnia xxxxxxxx r., xxxxxxxxxxx z dnia xxxxxxxx r., xxxxxxxxxxx z dnia xxxxxxxx r., xxxxxxxxxxx z dnia xxxxxxxx r., xxxxxxxxxxx z dnia xxxxxxxx r., xxxxxxxxxxx z dnia xxxxxxxx r., xxxxxxxxxxx z dnia xxxxxxxx r., xxxxxxxxxxx z dnia xxxxxxxx r., xxxxxxxxxxx z dnia xxxxxxxx r., xxxxxxxxxxx z dnia xxxxxxxx r., xxxxxxxxxxx z dnia xxxxxxxx r., xxxxxxxxxxx z dnia xxxxxxxx r.

wpłynął wniosek wraz z dokumentacją, nie wcześniej jednak niż od początku okresu świadczeniowego, tj. od 1 października danego roku do 30 września roku następnego.

W 10 sprawach prawo do świadczeń ustalono na cały okres świadczeniowy, natomiast w 4 sprawach¹⁸ na okres krótszy niż świadczeniowy. W dwóch sprawach przyznanie prawa do świadczenia nastąpiło od 1 listopada 2022 r., w drugiej od 1 kwietnia 2023 r., a w ostatniej od 1 września 2023 r., tj. od miesiąca, w którym wnioski wpłynęły do jednostki kontrolowanej.

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przyznawano osobom uprawnionym, jeżeli dochód w przeliczeniu na osobę w rodzinie nie przekroczył miesięcznie w okresie świadczeniowym 2022/2023 kwoty 900 zł oraz 1 209 zł w okresie świadczeniowym 2023/2024.

W 12 przypadkach¹⁹ świadczenie przyznano w wysokości bieżąco ustalonych alimentów nie wyższej jednak niż 500 zł miesięcznie. W 2 przypadkach²⁰ w związku z przekroczeniem kryterium dochodowego prawo do świadczeń przyznano miesięcznie w wysokości różnicy między kwotą świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługującego osobie uprawnionej a kwotą, o którą przekroczony został dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie. Przyznana z zastosowaniem mechanizmu „złotówka za złotówkę” kwota świadczenia nie była niższa niż 100 zł. W sprawach, w których świadczenia przyznano z zastosowaniem zasady „złotówka za złotówkę” w uzasadnieniu decyzji zawarto czytelny i przejrzysty sposób wyliczenia dochodu oraz kwot przekroczenia kryterium dochodowego. Wskazano także wysokość świadczeń przysługujących na podstawie art. 9 ust. 2 i 2b ustawy.

2 sprawy²¹, w których wnioski na nowy okres świadczeniowy zostały złożone 2 sierpnia 2022 r. rozpatrzono po terminie, tj. wbrew przepisom art. 20 ust. 4 ustawy. W ww. sprawach ustalenie prawa i wypłata świadczeń przysługujących za miesiąc październik 2022 r. powinna nastąpić do 31 października 2022 r. Tymczasem nastąpiła dopiero w grudniu 2022 r. Sytuacja dochodowa i rodzinna była tożsama w obydwu sprawach (dotyczyła tej samej rodziny). Uprawnione do świadczeń były dwie osoby – małoletnia reprezentowana przez przedstawiciela ustawowego (jeden wniosek) oraz druga pełnoletnia (drugi wniosek). W jednej z ww. spraw wnioskodawca złożył skargę do Wojewody Mazowieckiego. Po przeprowadzeniu

---

¹⁸ Decyzje administracyjne (przyznające) numer: xxxxxxxxx z dnia xxxxxxxx r., xxxxxxxxxxxx z dnia xxxxxxxx r., xxxxxxxxxxxx z dnia xxxxxxxxxxxx r., xxxxxxxxxxxx z dnia xxxxxxxxxxxx r., xxxxxxxxxxxx z dnia xxxxxxxxxxxx r.

¹⁹ Decyzje administracyjne: xxxxxxxxxxxx z dnia xxxxxxxx r., xxxxxxxxxxxx z dnia xxxxxxxx r., xxxxxxxx z dnia xxxxxxxx r., xxxxxxxx z dnia xxxxxxxx r., xxxxxxxx z dnia xxxxxxxx r., xxxxxxxxxxxx z dnia xxxxxxxxxxxx r., xxxxxxxxxxxx z dnia xxxxxxxxxxxx r., xxxxxxxx z dnia xxxxxxxx r., xxxxxxxx z dnia xxxxxxxx r., xxxxxxxx z dnia xxxxxxxx r., xxxxxxxxxxxx z dnia xxxxxxxxxxxx r.

²⁰ Decyzje administracyjne „złotówka za złotówkę” numer: xxxxxxxxx z dnia xxxxxxxx r., xxxxxxxxx z dnia xxxxxxxxx r.

²¹ Decyzje administracyjne oznaczone jako: xxxxxxxxxxxx z dnia xxxxxxxx r., xxxxxxxxxxxx z dnia xxxxxxxxx r.

postępowania wyjaśniającego ustalono, że skarga jest zasadna, ponieważ zbyt późno przystąpiono do rozpatrywania wniosku i weryfikacji sytuacji dochodowej rodziny. 31 października 2022 r. wystosowano zapytanie do ZUS dotyczące kwot netto otrzymanego jednorazowego świadczenia pieniężnego dla emerytów i rencistów wypłaconego w 2021 r. tzw. „13 i 14 emerytury” oraz kwot odprowadzonych składek zdrowotnych. Informacji z ZUS w tej sprawie nie uzyskano. Kolejne zapytanie w tym zakresie skierowano do Biura Emerytalnej Służby Więziennej. Informację o wysokości „13 i 14 emerytury” uzyskano 14 grudnia 2022 r. i w tej sytuacji 15 grudnia 2022 r. wydano decyzje przyznające świadczenia z zastosowaniem mechanizmu „złotówka za złotówkę”. W ww. sprawach należało zgodnie z art. 36 § 1 k.p.a. zawiadomić stronę, podać przyczynę zwłoki i wskazać nowy termin załatwienia sprawy.

W pozostałych 12 przypadkach²², sprawy załatwiano terminowo, licząc od dnia złożenia wniosku do dnia wydania decyzji administracyjnej, zgodnie z art. 20 ust. 4-7 ustawy oraz art. 35 § 1 k.p.a.

W 3 sprawach²³ przed upływem końca okresu świadczeniowego, na wniosek strony, na podstawie art. 155 k.p.a. Ośrodek uchylił prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Powodem uchylecia była rezygnacja z pobierania świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

W 2 sprawach²⁴ decyzje uchylające świadczenia wydano za okres wstecz, w sentencji decyzji data uchylenia decyzji przyznającej była wcześniejsza niż data wydania decyzji uchylającej. Decyzja administracyjna nie może uchylać świadczeń wstecz, a jej skutki mogą dotyczyć wyłącznie przyszłości. W kolejnej sprawie²⁵ należało uchylić decyzję przyznającą z dniem wydania decyzji uchylającej oraz zgodnie z żądaniem strony, tj. z dniem 31 maja 2023 r. a nie z dniem 1 czerwca 2023 r. Prawidłowo należało uchylić decyzję bez wskazywania daty uchylenia.

Decyzje administracyjne w sprawach świadczenia z funduszu alimentacyjnego wydano w jednostce kontrolowanej zgodnie z wymogami art. 107 k.p.a. Decyzje zawierały oznaczenie organu właściwego, tj. Wójta Gminy Gzy, datę wydania, oznaczenie strony, podstawę prawną, rozstrzygnięcie, uzasadnienie faktyczne i prawne, pouczenie o możliwości, terminie i sposobie wniesienia odwołania oraz podpis z podaniem imienia i nazwiska oraz stanowiska służbowego osoby upoważnionej do ich wydania. Decyzje zawierały w pouczeniu informacje

---

²² Decyzje administracyjne numer: xxxxxxxxxx z dnia xxxxxxxx r., xxxxxxxxxx z dnia xxxxxxxx r., xxxxxxxxxx z dnia xxxxxxxx r., xxxxxxxxxx z dnia xxxxxxxx r., xxxxxxxxxx z dnia xxxxxxxx r., xxxxxxxxxx z dnia xxxxxxxx r., xxxxxxxxxx z dnia xxxxxxxx r., xxxxxxxxxx z dnia xxxxxxxx r., xxxxxxxxxx z dnia xxxxxxxx r., xxxxxxxxxx z dnia xxxxxxxx r., xxxxxxxxxx z dnia xxxxxxxx r., xxxxxxxxxx z dnia xxxxxxxx r.

²³ Sprawy oznaczone jako: xxxxxxxxxx, xxxxxxxxxx, xxxxxxxxxx.

²⁴ Decyzje uchylające numer: xxxxxxxxxx z dnia xxxxxxxxxx r., xxxxxxxxxx z dnia xxxxxxxxxx r.

²⁵ Decyzja uchylająca numer: xxxxxxxxxx z dnia xxxxxxxxxx r.

Zgodnie z art. 107 k.p.a. prawidłowa podstawa prawna decyzji administracyjnej powinna zawierać powołanie wszystkich faktycznych przepisów, które stanowią podstawę jej wydania. W sytuacji, gdy dany artykuł dzieli się na kilka ustępów oraz punktów, to należy wskazać ten, który znajduje zastosowanie w danej sprawie, bowiem w przeciwnym przypadku będzie to naruszało wymóg dokładnego podania podstawy prawnej.

We wszystkich przypadkach decyzje doręczano stronom zgodnie z wymogami określonymi w art. 39 k.p.a. W aktach spraw, stosownie do zapisu art. 46 § 1 k.p.a., znajdowały się dowody potwierdzające odbiór decyzji przez stronę ze wskazaniem daty doręczenia.

Analiza list zrealizowanych wypłat wykazała, że świadczenia z funduszu alimentacyjnego wypłacano zgodnie z wysokością ustaloną w wydanych w tych sprawach decyzjach administracyjnych. Przyznane świadczenia wypłacano w okresach miesięcznych, o czym stanowi art. 20 ust. 1 ustawy, zgodnie z żądaniem strony wskazanym we wniosku, za miesiąc, za który przysługiwało świadczenie. W 4 przypadkach świadczenia zostały wypłacone po terminie. Kierownik jednostki kontrolowanej wyjaśnił, że lista wypłat nr GOPS.5531.261.2022 z dnia 30 listopada 2022 r. została przekazana do księgowości 1 grudnia 2022 r. i w tym dniu zrealizowano wypłaty świadczeń należnych za listopad 2022 r. (3 sprawy)²⁸. Natomiast lista wypłat nr GOPS.5531.19.2023 z dnia 27 stycznia 2023 r. została przekazana do księgowości 27 stycznia 2023 r. i w tym dniu zrealizowano wypłatę należnych świadczeń z wyrównaniem od 1 października 2023 r. (1 sprawa)²⁹. Wniosek w tej sprawie złożono 31 października 2022 r., a decyzję przyznającą świadczenia wydano 30 grudnia 2022 r. Zatem zgodnie z art. 20 ust. 6 ustawy wypłata powinna nastąpić do 31 grudnia 2022 r.

Z analizy list wypłat wynika, że w 6 przypadkach³⁰ świadczenia wypłacono w innym dniu niż wskazany w harmonogramie wypłat przekazanym do organów egzekucyjnych. Zgodnie z art. 27 ust. 1 i 1a ustawy dłużnik alimentacyjny jest obowiązany do zwrotu organowi właściwemu wierzyciela należności w wysokości świadczeń wypłaconych z funduszu alimentacyjnego osobie uprawnionej, łącznie z odsetkami ustawowymi za opóźnienie, które naliczane są od pierwszego dnia następującego po dniu wypłaty świadczeń, do dnia spłaty. Zatem ma to istotny wpływ na prowadzoną egzekucję świadczeń. Dlatego świadczenia z funduszu alimentacyjnego należy wypłacać w terminach określonych w harmonogramie,

---

²⁸ Sprawy oznaczone jako: xxxxxxxxxxxxxx, xxxxxxxxxxxxxx, xxxxxxxxxxxxxx.

²⁹ Sprawa oznaczona jako: xxxxxxxxxxxxxxxxxxxx.

³⁰ Informacja o rozpoczęciu realizacji decyzji: xxxxxxxxxxxxxx z dnia xxxxxxxxxx r., xxxxxxxxxxxxxx z dnia xxxxxx r., xxxxxxxxxxxxxx z dnia xxxxxxxxxx r., xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx z dnia xxxxxxxxxx r., xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx z dnia xxxxxxxxxx r., xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx z dnia xxxxxxxxxx r.

a w przypadku każdej zamiany, bezzwłocznie informować odpowiedni organ prowadzący postępowanie egzekucyjne.

W wyniku kontroli stwierdzono następujące uchybienia i nieprawidłowości:

1. 7 wniosków o ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego zostało nieprawidłowo wypełnionych przez wnioskodawców, a organ nie wzywał wnioskodawców do ich poprawienia.
2. Do 2 wniosków nie dołączono oświadczenia o osiągnięciu dochodu niepodlegającego opodatkowaniu podatkiem dochodowym od osób fizycznych stanowiącego załącznik ZFA-03 do wniosku, a organ nie wzywał wnioskodawców do uzupełnienia wniosku o ten dokument.
3. Do żadnego wniosku nie dołączono oświadczenia o miejscu zamieszkania, wieku, zatrudnieniu i sytuacji ekonomicznej osób zobowiązanych względem osoby uprawnionej do alimentacji, stosownie do treści art. 15 ust. 3 pkt 3 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, a organ nie wzywał wnioskodawców do uzupełnienia wniosku o ten dokument.
4. W 9 sprawach, przed wydaniem decyzji przyznających, nie weryfikowano danych wnioskodawców bądź członków ich rodzin w dostępnych systemach teleinformatycznych.
5. W 3 sprawach niewłaściwie wyliczono dochody rodzin, ponieważ nie uwzględniono przychodów uzyskanych w roku bazowym, dochód z gospodarstwa rolnego ustalono na podstawie dochodu z niewłaściwego roku bazowego oraz do dochodu rodziny doliczono dochód rodzica (ojca) osoby uprawnionej zobowiązanego tytułem wykonawczym pochodzącym lub zatwierdzonym przez sąd do alimentów na jej rzecz.
6. 2 wnioski złożone 2 sierpnia 2022 r. na nowy okres zasiłkowy rozpatrzono po terminie.
7. W 14 decyzjach administracyjnych nieprawidłowo oznaczono stronę postępowania i adresata decyzji. Stroną postępowania i adresatem decyzji nie była osoba uprawniona tylko jeden z rodziców, co jest niezgodne z art. 2 pkt 11 ustawy.
8. W podstawie prawnej 12 decyzji przyznających nie powołano art. 18 ust. 1 ustawy stanowiącego o tym, że prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego ustala się na okres świadczeniowy począwszy od miesiąca, w którym wpłynął wniosek do Ośrodka, nie wcześniej niż od początku okresu świadczeniowego do końca tego okresu. Z kolei w podstawie prawnej decyzji uchylających nie powołano art. 20 ust. 2 ustawy stanowiącego o tym, że decyzje w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego są

natychmiast wykonalne. Nie informowano, również o tym w treści decyzji uchylających i w treści 12 decyzji przyznających. Ponadto w treści wszystkich decyzji wydanych w sprawach funduszu alimentacyjnego nie informowano stron o wynikającym z art. 23 ust. 1 ustawy obowiązku zwrotu nienależnie pobranych świadczeń wraz z odsetkami.

9. W sentencji 3 decyzji uchylających wskazano daty uchylecia, w tym 2 decyzje uchylono wstecz, a ostatnią niezgodnie z żądaniem strony.
10. W 4 przypadkach świadczenia z funduszu alimentacyjnego zostały wypłacone po terminie.
11. W 6 przypadkach świadczenia wypłacono w innym dniu niż wskazany w harmonogramie wypłat przekazanym do organów egzekucyjnych.

Ponadto zwrócono uwagę, że:

1. Struktura organizacyjna jednostki kontrolowanej określona w regulaminie organizacyjnym nie odpowiada stanowi faktycznemu, ponieważ w Ośrodku nie zatrudniono pracownika do realizacji świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego.
2. W podstawie prawnej decyzji przyznających nie powołano art. 20 ust. 1 ustawy stanowiącego o tym, że świadczenia z funduszu alimentacyjnego wypłaca się w okresach miesięcznych.

Za stwierdzone uchybienia i nieprawidłowości odpowiedzialność ponosi Pan jako Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Gzach.

Przedstawiając powyższe ustalenia zobowiązuję Pana kierownika do podjęcia następujących działań:

1. Przyjmowania prawidłowo i kompletnie wypełnionych wniosków o ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego wraz z oświadczeniami o miejscu zamieszkania, wieku, zatrudnieniu i sytuacji ekonomicznej osób zobowiązanych względem osoby uprawnionej do alimentacji, innych niż dłużnik alimentacyjny. W przypadku osiągnięcia dochodu niepodlegającego opodatkowaniu podatkiem dochodowym od osób fizycznych dołączania do wniosków oświadczeń ZFA-03. W przypadku złożenia nieprawidłowo wypełnionego wniosku lub bez wymaganych dokumentów, wzywania wnioskodawców do poprawienia wniosku lub do uzupełnienia brakujących dokumentów pod rygorem pozostawienia go bez rozpatrzenia.

2. Dokonywania, każdorazowo przed wydaniem rozstrzygnięcia, niezbędnych weryfikacji dotyczących wnioskodawców bądź członków ich rodzin w dostępnych rejestrach publicznych, stosownie do treści art. 15a ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.
3. Prawidłowego ustalania dochodu w przeliczeniu na jednego członka rodziny z uwzględnieniem odpowiednio przepisu art. 2 pkt 12 lit. d, art. 9 ust. 4 i ust. 7 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, tj. uwzględniania przychodów osiągniętych w roku bazowym i uzyskiwanych w okresie, na który ustalane jest prawo do świadczeń, ustalania dochodu z gospodarstwa rolnego na podstawie dochodu z 1 ha przeliczeniowego z właściwego roku bazowego ogłaszanego corocznie w drodze obwieszczenia oraz niedoliczania do dochodu rodziny dochodu rodzica osoby uprawnionej zobowiązanego tytułem wykonawczym pochodzącym lub zatwierdzonym przez sąd do alimentów na jej rzecz.
4. Rozpatrywania wniosków osób ubiegających się o świadczenia z funduszu alimentacyjnego złożonych na nowy okres świadczeniowy do dnia 31 sierpnia, w terminie, o którym mowa w art. 20 ust. 4 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.
5. W wydawanych decyzjach administracyjnych:
  - wskazywania małoletniego dziecka uprawnionego do świadczeń z funduszu alimentacyjnego jako stronę postępowania oraz adresata decyzji, z zastrzeżeniem, że działa przez przedstawiciela ustawowego,
  - powoływania w podstawie prawnej decyzji przepisów, które mają zastosowanie w danej sprawie, tj. bezpośrednio odnoszą się do sytuacji osoby uprawnionej i przyznanego świadczenia,
  - wskazywania w treści decyzji przyznających i uchylających, że są one natychmiast wykonalne, stosownie do art. 20 ust. 2 ustawy,
  - pouczenia w decyzjach wydanych w sprawach funduszu alimentacyjnego o obowiązku zwrotu nienależnie pobranych świadczeń wraz odsetkami wynikającym z art. 23 ust. 1 i 1a ustawy,
  - wydawania decyzji uchylających wywierających wyłącznie skutek na przyszłość i stosowania w sentencji tych decyzji zapisu „uchylić decyzję nr (...) z dnia (...)”, bez wskazywania daty uchylecia decyzji.

6. Terminowego wypłacania przyznanych świadczeń z funduszu alimentacyjnego, tj. w terminach wskazanych w decyzjach administracyjnych oraz zgodnie z przepisami ustawy o pomocy o uprawnionym do alimentów zawartymi w art. 20 ust. 4-8, w dniach wskazanych w harmonogramach wypłat przekazanych do organów egzekucyjnych. W przypadku zmiany terminu wypłaty świadczeń, niezwłocznego informowania odpowiedniego organu prowadzącego postępowanie egzekucyjne.

Ponadto zwraca się uwagę na konieczność:

1. Dostosowania do stanu faktycznego zapisów regulaminu organizacyjnego w zakresie wyodrębnionego w strukturze organizacyjnej stanowiska do realizacji ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.
2. Powoływania w podstawie prawnej decyzji przyznających art. 20 ust. 1 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów stanowiącego o tym, że świadczenia z funduszu alimentacyjnego wypłaca się w okresach miesięcznych.

POUCZENIE

Informuję, że na podstawie art. 48 ustawy o kontroli w administracji rządowej od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze. Jednocześnie zobowiązuję Pana do przekazania, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, pisemnej informacji o sposobie wykonania zaleceń, wykorzystaniu wniosków lub przyczynach ich niewykorzystania albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości.

Z up. WOJEWODY MAZOWIECKIEGO

Katarzyna Kieszek
Dyrektor Wydziału Rodziny i Polityki
Społecznej

/podpisano kwalifikowanym
podpisem elektronicznym/

Do wiadomości: Pan xxxxxx xxxxxxxxxx – Wójt Gminy Gzy